

5.4 Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vzdělávací obor **Člověk a jeho svět** je realizován v předmětu
Prvouka, Přírodověda a Vlastivěda

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je vzdělávací oblastí RVP ZV, která je koncipována pouze pro 1. stupeň základního vzdělávání. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni. Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat a přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných. Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládání nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech **Člověk a společnost, Člověk a příroda** a ve vzdělávacím oboru.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Člověk a jeho svět** je členěn do pěti tematických okruhů. Propojováním tematických okruhů je možné vytvářet v ŠVP různé varianty vyučovacích předmětů a jejich vzdělávacího obsahu.

V tematickém okruhu **Místo, kde žijeme** se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků. Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu **Lidé kolem nás** si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu tolerance, pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví,

Naše škola

jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu **Lidé a čas** se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V tematickém okruhu **Rozmanitost přírody** žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu **Člověk a jeho zdraví** žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i o poskytování první pomoci a o bezpečném. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka. Potřebné vědomosti a dovednosti získávají tím, že pozorují názorné pomůcky, sledují konkrétní situace, hrají určené role a řeší modelové situace důležitá hodnota v životě člověka.

V tematickém okruhu **Člověk a jeho zdraví** žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i o poskytování první pomoci a o bezpečném. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je nejcennější hodnota v životě člověka. Potřebné vědomosti a dovednosti získávají tím, že pozorují názorné pomůcky, sledují konkrétní situace, hrají určené role a řeší modelové situace důležitá hodnota v životě člověka

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Naše škola

Cílové zaměření vzdělávací oblasti:

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti

- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

5.4.1 Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Prvouka se vyučuje jako samostatný předmět v 1. až 3. ročníku:
v 1. až 3. ročníku – 2 hodiny týdně

Ročník	Počet hodin
1.	2
2.	2
3.	2
1 hodina disponibilní	

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Prvouka je zaměřeno na:

- pozorování a pojmenovávání věcí, jevů a dějů, jejich vzájemných vztahů a souvislostí
- utváří se prvotní ucelený obraz světa

Naše škola

- poznávání sebe i nejbližšího okolí
- orientaci v problematice peněz a cen
- seznámení s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy
- vnímání lidí a vztahů mezi nimi
- všímání si podstatných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů
- porozumění světu kolem sebe a vnímání základních vztahů ve společnosti
- porozumění soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům
- chápání současnosti jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti

Vzdělávací obsah je členěn do pěti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme – důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků

Lidé kolem nás –

upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznámení se se základními právy a povinnostmi

Lidé a čas – orientace v dějích a čase

Rozmanitost přírody – poznávání Země jako planety sluneční soustavy, poznávání proměnlivosti a rozmanitosti živé i neživé přírody

Člověk a jeho zdraví – základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování různých životních situací. Poznávání sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti.

Strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- výklad
- vyhledávání
- poznávání
- skupinová práce

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- objevování a poznávání všeho, co je zajímavé a v čem by uspět.
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí
- upevňování preventivního chování
- orientace ve světě informací časové a místní propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- řešení a třídění informací podle zvolených nebo zadaných kritérií

Kompetence k řešení problémů

- upevňuje účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých
- poznávají a ovlivňují svou jedinečnost
- učit se dojit k samostatným objevům, řešením a závěrům
- učit se pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi apod.,
- umět využívat různých informačních zdrojů

Naše škola

Kompetence komunikativní

- rozšiřuje si slovní zásobu v osvojovaných tématech.
- je veden k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci
- pojmenovává pozorované skutečnosti a zachycuje je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- přirozeně vyjadřuje pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- umět prezentovat své myšlenky a názory, kladení otázek k věci, vzájemnému se naslouchání a zdůvodňování svých závěrů, vzájemně si radí a pomáhají si
- učitel k tomu vede

Kompetence sociální a personální

- pracuje ve skupině.
- efektivně spolupracuje na řešení problémů
- učí se respektovat názory druhých
- přispívá k diskusi
- učí se věcně argumentovat
- učí se oceňovat svoje názory
- učitel vytváří podmínky pro efektivní práci ve skupinách – odlišnost názorů, význam diskuse
- učitel vede žáky k respektování ostatních

Kompetence občanské

- učí se utvářet ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům
- učí se a snaží hledat možnosti aktivního uplatnění ochrany přírody
- učitel dohlíží a vede k respektování pravidel

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k pracovním i bezpečnostním návykům v samostatné i skupinové činnosti
- učitel vede žáky k využití různých dostupných materiálů, nástrojů, nářadí...
- žáci jsou motivováni ke sledování pokroků v technice

Kompetence digitální

- vést žáky k chápání významu digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamujeme je s novými technologiemi, učíme je kriticky hodnotit jejich přínosy a reflektovat jejich využívání
- učit žáky využívat chytré hodinky a jejich funkce (měření času, tepu, ušlé kroky, kilometry,...)

Do vzdělávacího předmětu Prvouka jsou začleněna průřezová témata

Osobnostní a sociální

- Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovedností zapamatování)
- Poznávání lidí (vzájemné poznávání se ve skupině/ třídě)
- Hodnoty, postoje, praktická etika (analýza vlastních i cizích postojů, vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost a respektování)

Naše škola

- Výchova demokratického občana

Občanská společnost a škola (demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole)

Environmentální výchova

- Vztah člověka k prostředí (naše obec – příroda a kultura obce a její ochrana)

Naše škola

Vyučovací předmět: **Prvouka**

Ročník: **1.**

Časová dotace týdne: **2 hodiny**

Výstupy RVP ZV	Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata Poznámkový
ČJS-3-1-01 Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí.	Žák dojde samostatně do školy, šatny, třídy orientuje se v budově školy, dokáže se připravit na vyučování. Dbá na bezpečnost při cestě do školy, pojmenovává vesnici, ve které žije, zvládne cestu ze školy domů, spolehlivě se pohybuje v blízkém okolí školy.	Místo, kde žijeme Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště Škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy Obec, místní krajina – její části, významné budovy, dopravní síť	OSV - Rozvoj schopností poznávání Český jazyk – porozumění čtenému
ČJS-3-2-01 Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům.	Výjmenuje nejbližší rodinné příslušníky, seřadí členy dle věku, vypráví o práci rodičů, hovoří o chování v rodině. Respektuje spolužáky s jejich přednostmi i nedostatky, pokusí se přizpůsobit, aplikuje zásady správného chování ve škole i mimo ni. Ve škole rozezná zaměstnance a váží si jejich práce, rozliší nesprávné chování jiných i u sebe.	Lidé kolem nás Rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, zaměstnání Soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, pomoc nemocným Chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování Povolání	OSV - Poznávání lidí OSV - Mezilidské vztahy OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MKV- Lidské vztahy MKV - Princip sociálního smíru a solidarity Český jazyk – vypravování, zážitky
ČJS-3-2-02 Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.	Seznamuje se s povoláním rodičů a s potřebou různých povolání a pracovních činností		
ČJS-3-3-01 Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti. ČJS-3-3-03 Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a	Výjmenuje dny v týdnu, rozlišuje čas práce a odpočinku, určí celé hodiny, na příkladech porovnává odlišnosti života lidí, vypráví o zvycích a práci lidí, rozpozná současnost a minulost. Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o	Lidé a čas Orientace v čase – určování času, denní režim, roční období Současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předmety denní potřeby, průběh	Český jazyk – významné dny Výtvarná výchova + Praktické činnosti – významné dny Matematika - hodiny

činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvyčích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost.	rodině a činnostech člověka, porovnává zvyky a práci lidí v minulosti i současnosti	lidského života, státní svátky a významné dny	
ČJS-3-4-01 Pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.	Rozliší den a noc, rozpozná roční období, rozhodnutí odlišnosti v přírodě během ročních období.	Rozmanitost přírody Roční období	EVO- Lidské aktivity a problémy životního prostředí Český jazyk – vyhledávání informací
ČJS-3-4-02 Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.	Popíše základní části rostliny, určí základní podmínky pro život rostlin. Vyjmenuje základní části těla u savců a ptáků, porovná chování živočichů v závislosti na ročním období, vymezí živočichy domácí a volně žijící. Dodržuje pravidla správného chování v přírodě a podílí se na něm.	Rostliny, živočišné – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadků, živelné pohromy a ekologické katastrofy	Praktické činnosti – klíčení semen Hv – písně s přírodní tematikou a o přírodě
ČJS-3-5-01 Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví.	Učí se dodržovat základní hygienické návyky (mytí rukou, používání WC), dodržuje režim dne. Projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví. Rozpozná základní části lidského těla.	Člověk a jeho zdraví Lidské tělo – stavba těla Péče o zdraví - zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, vhodná skladba stravy, pitný režim, drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů	OSV - Sebezpoznaní a sebezpojetí OSV - Seberegulace a sebeorganizace
ČJS-3-5-02 Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.	Dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných. Uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu (ovládá chůzi po chodníku, využívá podchodu a nadchodu, zná zásady bezpečného přecházení, umí používat světelných signálů pro chodce, zná zásady bezpečného chování v dopravních	Osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky)	

Naše škola

	prostředcích, používá přilby na kolo), pozná bezpečná místa pro hry (sáňkování, lyžování, míčové hry)		
ČJS-3-5-03 Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné lidi (dokáže přivolat pomoc např. při nevolnosti nebo úrazu dospělého), učí se čísla tísňových volání a nacvičuje jejich používání, ví, že je nesmí zneužívat, dokáže se chovat bezpečně v nouzové situaci, umí vyhledat dospělého a požádat ho o pomoc.	Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná, v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné lidi (dokáže přivolat pomoc např. při nevolnosti nebo úrazu dospělého), učí se čísla tísňových volání a nacvičuje jejich používání, ví, že je nesmí zneužívat, dokáže se chovat bezpečně v nouzové situaci, umí vyhledat dospělého a požádat ho o pomoc.	Návykové látky a zdraví – návykové látky, počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku	
ČJS-3-5-04 Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.	Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.	Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška Požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace vzniku požárů); integrovaný záchranný sirén); Požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace vzniku požárů); integrovaný záchranný systém	

Vyučovací předmět: **Prvouka**

Ročník: **2.**

Časová dotace týdně: **2 hodiny**

Výstupy RVP ZV	Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata Poznámky
ČJS-3-1-01 Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí.	Žák se orientuje v okolí školy a svého bydliště, bezpečně zvládá pohyb po budově školy, připravuje se na vyučování podle rozvrhu, pamatuje si adresu svého bydliště. Respektuje pravidla silničního provozu, pojmenuje důležité dopravní značky. Dokáže pojmenovat a ukázat specifické orientační body v okolí bydliště.	Místo, kde žijeme Domov – prostředí domova, orientace v místě bydliště Škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy Obec, místní krajina – její části, význačné budovy, dopravní síť Okolní krajina – vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body	OSV - Rozvoj schopností poznávání EVO - Vztah člověka k prostředí Český jazyk - psaní velkých písmen, porozumění čtenému, adresa - telefonování
ČJS-3-2-01 Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům.	Vyjmenuje další rodinné příslušníky nad rámec vlastní rodiny, uvědomuje si věkové rozdíly a posloupnost. Seznámí se se školním řádem a respektuje je, samostatně rozlišuje zásady správného chování, dokáže posoudit nesprávné chování a vysvětlí správný postup nápravy, konkretizuje svá práva a povinnosti, učí se obhajovat své názory	Lidé kolem nás Rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání Soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, pomoc nemocným, sociálně slabým Chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emočnosti; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům Právo a spravedlnost – základní lidská	OSV - Poznávání lidí OSV - Mezilidské vztahy OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti MLK - Lidské vztahy MLK - Princip sociálního smíru a solidarity Český jazyk – vypravování (zážitky) Český jazyk – popis (moje rodina)
ČJS-3-2-02 Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.	Vysvětlí povolání rodičů a objasní další jemu známá povolání, pokusí se objasnit práci zaměstnanců školy.		

Naše škola

			práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy	
ČJS-3-3-01 Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti.	Vyjmenuje měsíce, rozlišuje pojmy hodina, den, týden, měsíc, rok. Posoudí posloupnost včera, dnes, zítra, rozpozná na hodinách celou, půl, čtvrt, tři čtvrtě a vyznačí čas na digitálním displeji. Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě s přihlédnutím k minulosti, přítomnosti a budoucnosti.		Lidé a čas Orientace v čase – určování času, čas jako fyzikální veličina, kalendáře, denní režim, roční období	Matematika – hodiny
ČJS-3-3-03 Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, o soužití, porovnává zvyky a práci lidí v minulosti a současnosti.	Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, o soužití, porovnává zvyky a práci lidí v minulosti a současnosti.		Současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života Státní svátky a významné dny Zvyky a tradice	Český jazyk – významné dny Výtvarná výchova – významné dny Praktické činnosti – významné dny
ČJS-3-4-01 Pozoruje, popisuje a porovnává viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích.	Pozoruje, popisuje a porovnává viditelné změny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích. Dbá na dodržování pravidel správného chování v přírodě, aktivně se podílí na ochraně přírody a životního prostředí.		Rozmanitost přírody Roční období – rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními živly a ochrana před nimi Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadu, živelné pohromy a ekologické katastrofy	EVO - Lidské aktivity a problémy životního prostředí Český jazyk – vyhledávání informací
ČJS-3-4-02 Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.	Určí a roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků. Uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě. Pozoruje a upevňuje si a rozšiřuje		Rostliny a živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka	Praktické činnosti – klíčení semen

	poznatky o rostlinách, pozná některé rostliny ve známé lokalitě, opakuje a upevňuje si poznatky o některých savcích a ptácích, popíše jednotlivé části těla. Rozliší a porovná chování živočichů v závislosti na ročním období. Třídí živočichy na domácí a volně žijící, uvědomuje si jejich význam pro člověka.		
ČJS-3-5-01 Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví.	Dodržuje základní hygienické návyky, orientuje se v režimu dne, rozpozná dobu práce a povinností od doby odpočinku. Zhodnotí správnost chování a činností ve vztahu ke zdraví. Shromáždí a porovná kladné a záporné poznatky ve vztahu ke zdraví. Zná základní části lidského těla a polohu základních orgánů v těle. Upevňuje si základní postupy při preventivní péči o své zdraví a tělo, rozlišuje nemoc a úraz.	Člověk a jeho zdraví Péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, vhodná skladba stravy, pitný režim, drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních. Lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka	OSV - Sebepoznání a sebepojetí OSV - Seberegulace a sebeorganizace
ČJS-3-5-02 Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.	Dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných. Důsledně dbá na uplatňování pravidel účastníků silničního provozu (zvládá chůzi po krajnici, umí bezpečně přejít přes železniční přejezd, zná nebezpečí za snížené viditelnosti – vidět a být viděn – reflexní materiály, důsledně používá přilbu na kolo)	Osobní nebezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) Šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání	

ČJS-3-5-03 Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek.	Chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi a učí se vyhodnotit nebezpečí a závažnost situace; odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná a dodržuje bezpečnou vzdálenost od neznámé osoby. Dokáže přivolat pomoc pro sebe i pro jiné lidi v případě nebezpečí, zná čísla tísňových volání a nacvičuje jejich používání; ví, že je nesmí zneužívat, učí se zachovat rozvahu a klid, nezmatkuje	Návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku	
ČJS-3-5-04 Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.	Uposlechne pokynů dospělých při mimořádných situacích, respektuje je a řídí se jimi.	Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup V případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); Požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace vzniku požárů); integrovaný záchranný systém	

Vyučovací předmět: **Prvouka**

Ročník: 3.

Časová dotace týdně: **2 hodiny**

Výstupy RVP ZV	Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata Poznámkový
ČJS-3-1-01 Vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí. ČJS-3-1-02 Začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě).	Orientuje se v okolí svého bydliště, dovede dojít bezpečně do školy, pojmenuje nejdůležitější části obce, dovede dojít na určené místo. Umí uvést svou adresu, telefonní číslo. Začlení svou obec do příslušného kraje. Dovede vyjmenovat sousední státy. Zná státní symboly. Dokáže namalovat státní vlajku, umí hymnu. Orientuje se v mapě, zná význam barev na mapě. Umí určit světové strany. Rozliší umělé a přírodní prvky v krajině.	Místo, kde žijeme Domov orientace v místě bydliště Škola – prostředí školy, činnosti ve škole, okolí školy, bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace Obec, místní krajina – její části, minulost a současnost obce, význačné budovy, dopravní síť Okolní krajina – vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí. Orientační body, světové strany Mapy - seznámení	OSV - Rozvoj schopností poznávání EVO - Vztah člověka k prostředí Český jazyk – psaní velkých písmen, porozumění čtenému, adresa - telefonování Anglický jazyk – adresa, telefonování
ČJS-3-2-01 Rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům.	Rozlišuje základní příbuzenské vztahy. Vyjmenuje členy rodiny, vyzná se v příbuzenských vztazích. Přiměřeně se chová ke starším a mladším členům rodiny. Uplatňuje vhodné chování ve škole a při činnostech mimo školu. Učí se domluvě na společném postupu, řeší problémy v kolektivu. Projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků. Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.	Lidé kolem nás Rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, práce fyzická a duševní, zaměstnání Soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie, Chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání emocionality; rizikové	OSV - Poznávání lidí OSV - Mezilidské vztahy OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednost MKV - Kulturní diference MKV - Lidské vztahy MKV - Princip sociálního smíru a solidarity Český jazyk – vypravování, zážitky Český jazyk – popis (moje rodina)

ČJS-3-2-02 Odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností.	Podílí se na vytvoření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s počítačem, tabletem, interaktivní tabulí, mobilním telefonem apod. a pravidla dodržuje	situace; rizikové chování, předcházení konfliktům Práva a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy	
ČJS-3-3-01 Využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti. ČJS-3-3-02 Pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu. ČJS-3-3-03 Uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost.	Orientuje se v čase a časovém řádě - určování času, čas jako fyzikální veličina, časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období. Porovnává současnost a minulost v našem životě, proměny způsobu života. Zná státní svátky a významné dny. Seznamuje se s regionálními památkami - péče o památky. Poznává báje, mýty, pověsti - minulost kraje a předků. Objevuje poznatky o domově, vlasti, rodném kraji.	Lidé a čas Orientace v čase – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace, denní režim, roční období Současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny Regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost Báje, pověsti, mýty – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj Zvyky a tradice Domov, vlast, rodný kraj	Anglický jazyk – významné dny Matematika - hodiny Praktické činnosti – významné dny Výtvarná výchova – významné dny Český jazyk – významné dny VDO – občan, občanská společnost a stát Hudební výchova - hymna
ČJS-3-4-01 Porovnává, popisuje a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích. ČJS-3-4-02 Roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě.	Umí popsat proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích. Rozlišuje prvky živé a neživé přírody, uvede příklady. Určí a rozřídí některé přírodniny podle určujících znaků. Zná základní podmínky pro život rostlin. Rozlišuje části kvetoucích rostlin a seznamuje se s jejich významem. Ví, že houby jsou samostatnou skupinou rostlin. Seznamuje se s bezpečností při sběru hub. Poznává společné znaky živočichů. Seznamuje se s vnitřní a vnější stavbou	Rozmanitost přírody Roční období – rizika v přírodě – rizika spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana člověka před nimi Rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka	EVO - Ekosystémy EVO - Základní podmínky života EVO - Lidské aktivity a problémy životního prostředí Český jazyk – vyhledávání informací Matematika

	živočichů. Třídí živočichy podle dalších znaků (obratlovci, bezobratlí, podle toho, čím se živí,...).		
ČJS-3-4-03 Provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů.	Řídí se podle zásad bezpečného chování v přírodě. Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě. Rozlišuje aktivity prospívající životnímu prostředí a zdraví člověka a naopak. Popíše vlastnosti některých látek a jejich změn na základě pozorování a pokusů. Vysvětlí základní význam vody, vzduchu, ohně, nerostů, hornin, půdy pro život člověka. Provádí elementární pokusy s některými látkami při použití jednoduchých měřících pomůcek a dodržování zásad bezpečnosti. Naplňuje pokus, s využitím digitálních technologií jej provede. Seznamuje se se Sluneční soustavou. Umí vyjmenovat některé planety. Seznamuje se s fyzikálními veličinami. Změří čas, vzdálenost, objem Naplňuje pokus Zaznamená výsledky	Rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů, živelné pohromy a ekologické katastrofy Látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým využíváním základních jednotek Voda, vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život Nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrání, vznik půdy a její význam Vesmír a Země – sluneční soustava, den a noc, roční období Fyzikální veličiny - měření veličin s praktickým využíváním základních jednotek Látky a jejich vlastnosti – měření veličin	M – praktické měření, převody jednotek

		Plánování a záznam jednoduchých pokusů	OSV- Sebepoznání a sebepojetí OSV- Seberegulace a sebeorganizace
ČJS-3-5-01 Uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví. chováním a činnostmi vztah ke zdraví.	Uplatňuje základní návyky osobní a intimní hygieny a pravidelně je řadí do denního režimu. Chápe, že spánek, odpočinek a aktivní pohyb má velký význam pro zdraví člověka. Upevňuje si základní postupy při preventivní péči o své zdraví a tělo, rozlišuje nemoc a úraz. Podílí se na vytvoření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s počítačem, tabletem, interaktivní tabulí, mobilním telefonem apod. a pravidla dodržuje Zná základní části lidského těla a polohu základních orgánů v těle. Vysvětlí funkce jednotlivých orgánových soustav. Orientuje se ve vývoji dítěte před a po narození.	Člověk a jeho zdraví Péče o zdraví - zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena Péče o zdraví – pravidla při práci s digitálními technologiemi Lidské tělo- stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou	
ČJS-3-5-02 Rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.	Dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných. Učí se poskytnout první pomoc při drobných poraněních a krvácení. V případě potřeby dovede přivolat telefonem první pomoc, zná nejdůležitější telefonní čísla. Ovládá a dodržuje přiměřeně svému věku pravidla účastníků silničního provozu. Zná nebezpečí za snížené viditelnosti –	Osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek; Bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky) Šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích	

Naše škola

	vidět a být viděn – reflexní materiály, důsledně využívá přilbu na kolo.		
ČJS-3-5-03 Chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek.	Osvojuje si na modelových situacích odmítání návykových látek. Dodržuje zásady bezpečného chování při setkání s neznámými jedinci. Seznamuje se s krizovými situacemi (šikana, týrání...) Ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek.	Návykové látky a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); Požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace vzniku požárů); integrovaný záchranný systém	Český jazyk – telefonní rozhovor
ČJS-3-5-04 Reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech.	Uposlechne pokynů dospělých při mimořádných situacích, respektuje je a řídí se jimi.		

doporučené metody:

- slovní
 - monologické / popis, vyprávění, vysvětlení/
 - dialogické / rozhovor, beseda, dramatizace/
- praktické
 - pozorování
 - pokus
 - úklidové práce okolí školy
 - setí, sázení
- demonstrační
 - demonstrace přírodnin
 - použití demonstračních obrazů, fotografií, modelů, aplikací na magnetické tabuli
 - demonstrace pomocí didaktické techniky
- práce s textem
 - využití pracovních listů
 - práce s učebnicí, encyklopediemi
- didaktické hry
- modelové situace
- sebehodnocení

1.5 Formy

- vyučovací hodina
- vycházka, exkurze, školní výlet
- beseda
- práce na úpravě okolí školy
- skupinová práce
- projekty – celoškolní, třídní

1.6 Nástroje a pomůcky

- objekty živé a neživé přírody, knihy, encyklopedie, nástěnné obrazy, obrázkové karty, výukový software, VHS, CD

Projekty

- **celoškolní**
 - projekty vycházející z tématického zaměření školního roku
 - čtvero ročních období – výzdoba tříd a školy, tradice, zvyky, obyčej, příprava besídek
 - den otevřených dveří
 - sběr papíru
 - školní výlety

Pozn.: Jedná se o doporučené metody, formy, nástroje, pomůcky a projekty, které učitelé využívají podle svého uvážení (vzájemné dohody), vzhledem k potřebám konkrétních žáků a vzhledem ke konkrétním výukovým situacím.

Očekávané výstupy (z RVP ZV) na konci 1. období

1. Místo, kde žijeme

Žák:

ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí

ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)

ČJS-3-1-03 rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

žák

ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy

ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do školy

ČJS-3-1-03p uvede nejvýznamnější místa v okolí svého bydliště a školy

2. Lidé kolem nás

Žák:

ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům

ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy

ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování

ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně

ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům

ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti

3. Lidé a čas

Žák:

ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

Naše škola

ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije

ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

ČJS-3-3-01p pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase

ČJS-3-3-01p zná rozvržení svých denních činností

ČJS-3-3-02p ČJS-3-3-03p rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

ČJS-3-3-03p poznává různé lidské činnosti

4. Rozmanitost přírody

Žák:

ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

ČJS-3-4-02 rozřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě

ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák

ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích

ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat

ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami

ČJS-3-4-03p provede jednoduchý pokus podle návodu

5. Člověk a jeho zdraví

Žák:

ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví

ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných

ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek

ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění

ČJS-3-5-01p pojmenuje hlavní části lidského těla

ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných

ČJS-3-5-02p uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu

ČJS-3-5-03p chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek

ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech

5.4.2 Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět se realizuje ve 4. a 5. ročníku. Navazuje na předmět člověk a svět, který se vyučuje v 1. až 3. ročníku. V tomto předmětu žáci poznávají rozdíly mezi živou a neživou přírodou, podmínky života na Zemi, výjimečnost člověka. V 5. ročníku učivo vrcholí poznatky o vesmíru, o naší zemi jako součásti vesmíru a odpovědnosti lidí za udržení životních podmínek na Zemi.

Důraz je kladen na aktivní činnosti, přímé pozorování, jednoduché pokusy. Opírá se o názorný materiál, obrazy, filmy, vycházky, exkurze, sběr materiálu, návštěvy muzeí atd. Využívá aktivity žáků k podnícení zájmu na cestě za dobrodružstvím poznávání.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Přírodověda je zaměřeno na:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

Přírodověda je součástí vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, který je členěn do pěti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme

- okolní krajina (místní oblast, region)zemský povrch, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, působení lidí na krajinu a životní prostředí

Naše škola

- Lidé kolem nás

- základy vhodného chování a jednání mezi lidmi,
- principy demokracie
- základní globální problémy,
- problémy konzumní společnosti,
- globální problémy přírodního prostředí

Lidé a čas

- orientace v čase - kalendáře, letopočet, režim dne
- současnost a minulost v našem životě

Rozmanitost přírody

- Země jako planeta sluneční soustavy
- rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody,
- rostliny, houby, živočichové, znaky života,
- životní potřeby a podmínky, rovnováha v přírodě
- vliv lidské činnosti na přírodu, ochrana přírody a životního prostředí, likvidace odpadů, živelné pohromy, ekologické katastrofy

Člověk a jeho zdraví

- lidské tělo, biologické a fyziologické funkce a potřeby člověka, vývoj jedince, základy lidské reprodukce
- partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy
- péče o zdraví, první pomoc
- odpovědnost člověka za své zdraví
- situace hromadného ohrožení

Strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- výklad
- vyhledávání
- poznávání
- sebehodnocení

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Přírodověda je zaměřeno na:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci i v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)

Naše škola

- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co jej zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí, k upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech.

Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět Přírodověda se vyučuje jako samostatný předmět v 4. až 5. ročníku:

2 hodiny týdně

Ročník	Počet hodin
4.	2
5.	2
1 hodina disponibilní	

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Přírodověda je zaměřeno na:

- pozorování a pojmenovávání věcí, jevů a dějů, jejich vzájemných vztahů a souvislostí
- utváří se prvotní ucelený obraz světa
- poznávání sebe i nejbližšího okolí
- orientaci v problematice peněz a cen
- seznámení s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy
- vnímání lidí a vztahů mezi nimi
- všímání si podstatných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů
- porozumění světu kolem sebe a vnímání základních vztahů ve společnosti
- porozumění soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům
- chápání současnosti jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti

Strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

- výklad
- vyhledávání
- poznávání
- skupinová práce

Klíčové kompetence

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k správnému užívání termínů a symbolů

Naše škola

- žáci se učí pozorovat přírodu, zaznamenávat a hodnotit výsledky svého pozorování
- žáci se učí vyhledávat v různých pramenech potřebné informace týkající se učiva přírodovědy
- žáci se učí provádět jednoduché pokusy a jejich výsledky využívat k ověření vlastností přírodnin

Kompetence k řešení problémů

- žáci se učí rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti
- žáci si uvědomují zodpovědnost za své činy
- učitel předkládá žákům náměty k samostatnému uvažování a řešení problémů ohledně přírody

Kompetence komunikativní

- žáci se učí srozumitelně vyjadřovat své myšlenky a názory týkající se ochrany životního prostředí
- žáci se učí vyslechnout delší a ucelenější výklad
- žáci se učí pracovat s textem a jsou vedeni k jeho správné reprodukci
- žáci využívají informační a komunikační prostředky pro podporu argumentace svých názorů

Kompetence sociální a personální

- žáci se učí spolupracovat ve skupině
- žák přispívá k dobrým vztahům ve skupině na základě ohleduplnosti a respektu
- učitel se zajímá o náměty, názory a zkušenosti žáků
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanské

- učitel buduje u žáků ohleduplný vztah k přírodě se zvláštním zřetelem ke krajině a přírodě svého domova
- žák se učí vnímat hodnoty zdraví v životě člověka a osvojuje si způsoby chování jimiž může své zdraví upevňovat
- žák se učí předcházet osobnímu ohrožení (šikana, týrání, sexuální obtěžování)
- žák si je vědom svých práv a povinností ve škole a v rodině, učí se tolerantnímu chování
- žák uplatňuje dopravní znalosti a dovednosti jako cyklista a chodec
- žák si uvědomuje nutnost kázně a dodržování pokynů v případě obecného ohrožení
-

Kompetence pracovní

- ✓ učitel pěstuje u žáků pozitivní vztah k práci a dobré pracovní návyky, dodržování vymezených pravidel
- ✓ učitel motivuje žáky k aktivnímu zapojení při práci ve skupinách
- ✓ učitel vede žáky ke správnému využívání pracovních pomůcek (encyklopedie, jednoduché klíče, atlasy, atd.)

Kompetence digitální

- klademe důraz na vytváření společných pravidel chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a na jejich dodržování
- vedeme žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč
- vedeme žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací
- vedeme žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chvil

Naše škola

- motivujeme žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací a ke vhodnému využívání digitálních map a navigací
- dáváme žákům prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využitím digitálních technologií

Do vzdělávacího předmětu Prvouka jsou začleněna průřezová témata

Osobnostní a sociální

- Rozvoj schopností poznávání (cvičení dovednosti zapamatování)
- Poznávání lidí (vzájemné poznávání se ve skupině/ třídě)
- Hodnoty, postoje, praktická etika (analýza vlastních i cizích postojů, vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost a respektování)

Výchova demokratického občana

Občanská společnost a škola (demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole)

Multikulturní výchova

- kulturní difference (4. - 5. ročník)
- lidské vztahy (5. r

Environmentální výchova

- Vztah člověka k prostředí (naše obec – příroda a kultura obce a její ochrana)
- ekosystémy
- základní podmínky života (4. - 5. ročník)
- lidské aktivity a problémy životního prostředí (4. - 5. ročník)
- vztah člověka k prostředí (4. - 5. ročník)

Vyučovací předmět: **Přírodověda**

Ročník: 4.

Časová dotace týdně: **2 hodiny**

Výstupy RVP ZV	Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata Poznámky
ČJS-5-4-01 Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka.	Objevuje propojenost prvků živé a neživé přírody. Seznamuje se s principem rovnováhy v přírodě. Rozšiřuje si poznatky o významu vody a vzduchu pro život. Poznává a porovnává některé hospodářsky významné horniny a nerosty a jejich využití. Měří délku, hmotnost, teplotu, čas. Zkoumá a porovnává různá přírodní společenstva. Charakterizuje jednotlivá společenstva, postupuje na základě vlastních pozorování v přírodě. Porovnává základní projevy života na konkrétních organismech. Vyvozuje a konkretizuje vzájemné vztahy mezi organismy ve vybraných lokalitách. Vyhodnotí jejich význam pro člověka. Nachází shody a rozdíly přizpůsobení organismů prostředí.	Rozmanitost přírody Látky a jejich vlastnosti-změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek Voda a vzduch-význam pro život Nerosty, hornina, půda-některé hospodářsky významné horniny a nerosty	EVO – Základní podmínky života Matematika – fyzikální veličiny
ČJS-5-4-03 Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy.		Životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi, společenstva luk, polí, vod, okolí lidských obydlí, lesů	EVO-Ekosystémy

Naše škola

ČJS-5-4-04 Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy.	S využitím jednoduchých klíčů a atlasů prakticky třídí organismy do známých skupin. U vybraných živočichů popíše stavbu těla, výživu, průběh a způsob života. Seznamuje se stavbou rostlin. Pozoruje, porovnává a zaznamenává rozmanitosti v závislosti na ročních obdobích a v závislosti na rozmanitosti životních podmínek. Pozoruje základní projevy života organismů při terénní výuce s využitím digitálních technologií.	Rostliny a živočichové - stavba těla u některých nejznámějších druhů, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, význam v přírodě a pro člověka Životní podmínky rostlin a živočichů – pozorování s využitím digitálních technologií.	Výtvarná výchova – ilustrace k textu Český jazyk – porozumění čtenému, vyhledávání informací, popis, zápisy do sešitů
ČJS-5-4-05 Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat.	Uvědomuje si souvislosti mezi vzhledem přírody a činností člověka. Uvědomuje si odpovědnost lidí za ochranu a tvorbu životního prostředí, rostlin a živočichů. Zajímá se o způsob likvidace odpadů v rámci svých možností se aktivně zapojuje do aktivit, které mohou ochranu životního prostředí podporovat. Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka, které životní prostředí a přírodu poškozují. Uvědomuje si a uvede příklady živelných pohrom a ekologických katastrof, shromažďuje informace ze sdělovacích prostředků a z vyprávění pamětníků.	Rovnováha v přírodě Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody	EVO – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
ČJS-5-4-06 Založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu.	Založí jednoduchý pokus, vyhodnotí, vysvětlí a zaznamená výsledky svého pozorování.	Pokus	Praktické činnosti – klíčení semen

ČJS-5-5-01 Využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života. ČJS-5-5-02 Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození. ČJS-5-5-03 Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob. ČJS-5-5-04 Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodce a cyklisty. ČJS-5-5-05 Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek. ČJS-5-5-06 Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou. ČJS-5-5-07 Rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc.	Uvědomuje si pravidla dodržování denního a pitného režimu, zdravého stravování a prevence nemoci a řídí se jimi. Orientuje se v pojmech aktivní pohyby, úrazová zábrana a reklamní vlivy. Učí se ošetřit drobná poranění, pomoci dospělému při poskytování první pomoci. Zvládá přivolat lékařskou pomoc. Rozlišuje si poznatky o návykových látkách. Prohlubuje si a upevňuje již osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek. Posoudí nebezpečí závislosti na hracích automatech a počítačích. Nacvičuje a dokáže zvládnout bezpečné chování v rizikovém prostředí. Nacvičuje bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty. Rozlišuje krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání atd.) a diskutuje o nich. Seznamuje se se službami odborné pomoci a dokáže je využít. Na modelových situacích nacvičuje a situace hromadného ohrožení. Odmítne nepřijemnou nebo rizikovou komunikaci v digitálním světě. Na příkladu rozliší jednání v souladu s pravidly a jednání porušující pravidla v digitálním světě. Uvědomuje si zdravotní rizika při dlouhotrvajícím využívání digitálních technologií. Uvede na příkladech možná nebezpečí, která jsou spojena se vstupem do online prostředí	Člověk a jeho zdraví Péče o zdraví, denní režim, správná výživa, pitný režim Drobné úrazy a poranění, první pomoc Návykové látky a zdraví - návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek Dopravní výchova – dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích Šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén), požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru) Soužití lidí – komunikace v digitálním světě (např. SMS) Chování lidí – uvědomění si rizikové situace v online prostředí Péče o zdraví – pravidla při práci s digitálními technologiemi, osobní bezpečí – bezpečné chování v online prostředí	EVO – Vztah člověka k prostředí OSV – Sebezpoznaní a sebezpojetí Člověk a společnost – dopravní výchova Člověk a společnost – dopravní výchova
--	---	---	--

Vyučovací předmět: **Přírodověda**

Ročník: **5.**

Časová dotace týdně: **2 hodiny**

Výstupy RVP ZV	Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata Poznámky
ČJS-5-4-01 Objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka.	Na základě znalosti propojenosti prvků živé a neživé přírody si uvědomuje princip rovnováhy v přírodě. Vysvětluje důležitosti základních podmínek pro život na Zemi. Rozšiřuje si poznatky o horninách, nerostech a půdě a využítí pro hospodářství ČR. Seznamuje se s pojmem zvětrávání, vznik půdy a její význam.	Rozmanitost přírody Látky a jejich vlastnosti – třídění látek Voda a vzduch - výskyt, vlastností a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, prodělení vzduchu Nerosty, hornina, půda – hospodářsky významné druhy, zvětrávání, vznik půdy a její význam	EVO – Základní podmínky života Český jazyk – porozumění čtenému, vyhledávání informací, zápisy do sešitu Výtvarná výchova – ilustrace k textu
ČJS-5-4-02 Vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období.	Vyhodnotí naši planetu jako součást sluneční soustavy a vesmíru. Zdůvodní střídání dne a noci a ročních období. Blíže objasní zákonitosti střídání ročního období.	Vesmír a Země - sluneční soustava, den a noc, roční období	
ČJS-5-4-03 Zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy	Seznamuje se s podmínkami života v různých podnebných pásmech. Seznamuje se s pojmem ekosystém a samostatně vyvozuje podstatu pojmu a aplikuje poznatky na blízké lokality. Navazuje na své poznatky o floře a fauně ve vybraných lokalitách a prohlubuje si je.	Životní podmínky - rozmanitost podmínek života na Zemi, podnebí a počasí, význam rostlinstva a živočišstva na Zemi	EVO - Ekosystémy Člověk a společnost – podnebné pásy

Naše škola

ČJS-5-4-04 Porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy.	Třídí nejznámější druhy organismů do skupin a porovnává jejich přizpůsobení se prostředí. Zaznamená výsledky pozorování s využitím digitálních technologií. Využije digitální technologie k vyhledávání informací o vybraném organismu.	Rostliny, houby, živočichové - znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, význam v přírodě a pro člověka Životní podmínky pro život rostlin – záznam pozorování s využitím digitálních technologií. Rostliny, houby, živočichové – vyhledávání informací v doporučených digitálních zdrojích.	Český jazyk - popis
ČJS-5-4-05 Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat.	Zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí a zdraví člověka podporovat nebo poškozovat. Objasňuje pojem chráněné území, uvědomuje si nutnost ochrany životního prostředí a aktivně se na ní podílí. Hodnotí ekologické problémy v celosvětovém měřítku a využije příkladů. Uvědomuje si a uvede příklady živelných pohrom a ekologických katastrof, shromažďuje informace ze sdělovacích prostředků a z vyprávění pamětníků.	Rovnováha v přírodě Ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody	EVO – Lidské aktivity a problémy životního prostředí
ČJS-5-4-06 Založí jednoduchý pokus, naplňuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu.	Vybrané kapitoly se učí na pokusech, které provádí, zaznamenává a zdůvodňuje.	Pokusy	Praktické činnosti – klíčení semen

Naše škola

ČJS-5-5-01 Využívá poznatků o lidském těle k podpoře vlastního zdravotního způsobu života. ČJS-5-5-02 Rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození.	Ovládá poznatky o lidském těle a vysvětlí základní funkce jednotlivých orgánových soustav. V encyklopediích vyhledá a srovnává etapy vývoje dítěte před a po jeho narození.	Lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychologické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince	OSV – Sebezpoznaní a sebezpojetí MKV – Lidské vztahy
ČJS-5-5-07 Rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc. ČJS-5-5-06 Uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou.	Rozpozná život ohrožující úrazy, seznamuje se s první pomocí (masivní krvácení, zástava dechu, zástava srdeční činnosti). Řídí se pravidly zdravotního způsobu života a prevence.	Péče o zdraví - správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim - drobné úrazy a poranění - nemoci přenosné a nepřenositelné před infekcemi přenosnými (hepatitida, HIV/ AIDS)	EVO – Vztah člověka k prostředí
ČJS-5-5-03 Účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob. ČJS-5-5-04 Uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodce a cyklisty. ČJS-5-5-05 Předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek.	Předvádí účelný způsob chování v situacích ohrožujících zdraví a osobní bezpečí (upevňuje si a prohlubuje si již získané vědomosti). Uvědomuje si možná nebezpečí hromadného ohrožení a adekvátně reaguje. Samostatně řeší modelové situace při mimořádných událostech. Ovládá bezpečné chování v silničním provozu v roli chodce a cyklisty. Uvede, které údaje o sobě může zveřejnit a své tvrzení zdůvodní. Vyhledá svou digitální stopu a porovná ji s jinou digitální stopou (např. známé osobnosti, spolužáka). Uvědomuje si, že zveřejněné informace lze jen obtížně odstranit.	Osobní bezpečí - bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek Návykové látky a zdraví Mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená - postup v případě ohrožení, požáry Dopravní výchova Osobní bezpečí – ochrana osobních údajů, digitální stopa	Člověk a společnost – dopravní výchova

Doporučené metody:

- slovní
 - monologické (popis, vyprávění, vysvětlení)
 - dialogické (rozhovor, beseda, dramatizace)
 - metody práce s učebnicí, knihou, internetem
- názorně demonstrační
- praktické činnosti
- práce s textem
- samostatné práce žáků
- motivační
- problémové
- sdělovací
- didaktické hry
- kontroly, hodnocení a klasifikace

Formy:

- vyučovací hodina
- práce ve dvojicích
- práce ve skupině
- beseda
- přednáška z PPP Břeclav
- film
- exkurze
- vycházka
- návštěva Planetária Brno
- veřejně prospěšné práce

Nástroje a pomůcky:

- výukový software, knihy, encyklopedie, internet
- VHS, DVD, CD
- dataprojektor
- nástěnné obrazy, mapy
- atlas a klíče rostlin, hub, živočichů
- laboratorní kádinky, odměrný válec, váhy, závaží, metr,
- ukázky hornin, nerostů
- globus

Projekty:

celoroční

- Čtvero ročních období – tradice, zvyky, výzdoba školy

týdenní

- Týden zdraví a bezpečnosti – Ochrana člověka za mimořádných událostí, Zdravé zuby, Dopravní výchova, požární poplach

- Tvořivý podzim

- Jarní barevný týden

jednodenní

- Jaro je tu – 21.března
- Škola naruby – 28.března
- Den Země
- Aktuální témata v závislosti na tematickém zaměření školního roku

tradiční rituály každodenního života školy

- Povídaní – povídání v kruhu
- Narozeninový rituál ve třídě
- Rádio Čtyřlístek – vyhlašování akcí, blahopřání

Naše škola

- Pravidelné i mimořádné setkávání u školního zvonu – zhodnocení školního týdne, projektů, výsledků soutěží

Soutěže:

- Využít aktuální nabídku soutěží s přírodovědnou tematikou
- Dopravní soutěž – BESIP
- Sběr papíru

Očekávané výstupy (z RVP ZV) na konci 2. období

Rozmanitost přírody

Žák:

ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip

rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka

ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období

ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí

ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy

ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat

ČJS-5-4-06 stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit

ČJS-5-4-07 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody

ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období

ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí

ČJS-5-4-05p zvládá péči o pokojové rostliny a zná způsob péče o drobná domácí zvířata

ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí

ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují

ČJS-5-4-06p reaguje vhodným způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech

ČJS-5-4-07p provádí jednoduché pokusy se známými látkami

Člověk a jeho zdraví

Žák:

ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a k podpoře vlastního zdravého způsobu života

ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození

ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob

ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodce a cyklisty

Naše škola

ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek

ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou

ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc

ČJS-5-5-08 uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

ČJS-5-5-01p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu

ČJS-5-5-02p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života

ČJS-5-5-04p uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události

ČJS-5-5-04p uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti

ČJS-5-5-05p odmítá návykové látky

ČJS-5-5-07p ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc

ČJS-5-5-08 uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

Lidé kolem nás

Žák:

ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)

ČJS-5-2-02 rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení

ČJS-5-2-03 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy

ČJS-5-2-04 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy

ČJS-5-2-05 poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:

Žák:

ČJS-5-2-01p, ČJS-5-2-02p dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)

ČJS-5-2-03p rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých

ČJS-5-2-03p uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy

ČJS-5-2-04p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze

ČJS-5-2-04p porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz

ČJS-5-2-04p sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů

5.4.4 Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení

Předmět **Vlastivěda** se vyučuje jako samostatný předmět ve 4. a 5. ročníku na 1. stupni s časovou dotací 2 hodiny týdně ve 4. ročníku a 2 hodiny týdně v 5. ročníku. Navazuje na předmět Prvouka, který se vyučuje v 1. – 3. ročníku.

Ročník	Počet hodin
4.	2
5.	2
1 hodina disponibilní	

Vyučovací předmět je zaměřen na:

- poznávání místní krajiny, místní oblasti a vytváření počáteční ucelené představy o ČR
- utváření představy o přírodě, kultuře, historii a o životě lidí na různých velkých územích naší vlasti
- vytváření základní představy o způsobu života svých předků v různých historických obdobích i o způsobu života lidí v sousedství vlasti
- výuka orientace v terénu, práce s mapou, používání vědomostí v praktických situacích
- vytváření odpovědného vztahu ke kulturnímu prostředí a historickým památkám
- V 5. ročníku učivo přesahuje hranice vlasti, žáci získávají první zeměpisné poučení o Evropě.

Formy a metody práce jsou kombinací frontální výuky s demonstračními pomůckami, skupinová práce, práce s textem, četba, exkurze, miniprojekty a vlastivědné vycházky s pozorováním. Hodiny jsou doplňovány referáty, soutěžení, křížovkami, kvízy. Důraz je kladen na aktivní činnosti. Cílem je dovést žáky k tomu, aby od memorování a opakování přešli k jiným způsobům učení (např. reprodukce s pomocí poznámek, vypravování na základě vlastních zkušeností z cestování ..). Využívá potřebné učební pomůcky, filmy, exkurze, návštěvy muzeí a veřejných knihoven, obrazové materiály z vlastních cest.

Předmět Vlastivěda je součástí vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, který je rozčleněn do tematických okruhů. V tomto předmětu se realizují okruhy:

- Místo, kde žijeme - žáci poznávají region svého domova, příslušnost k větším územním celkům, rozvíjí se jejich praktické poznávání místních a regionálních skutečností, probouzí se jejich národní cítění a vztah k naší zemi a kultuře
- Lidé kolem nás - žáci si postupně osvojují a upevňují základy chování a jednání mezi lidmi, seznamují se se základními právy a povinnostmi a s problémy ve společnosti a světě, získávají prvotní poznatky a dovednosti občana demokratického státu
- Lidé a čas - žáci se učí orientovat v dějích a čase, učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase, učitel se snaží u žáků vyvolat zájem o minulost a kulturní bohatství země, o samostatné vyhledávání informací z dostupných zdrojů

Předmětem prolínají průřezová témata:

Osobnostní a sociální výchova

- rozvoj schopností poznávání (4. - 5. ročník)
- seberegulace a sebeorganizace (4. - 5. ročník)
- poznávání lidí (4. - 5. ročník)
- mezilidské vztahy (4. - 5. ročník)
- řešení problémů a rozhodovací dovednosti (4. - 5. ročník)
- hodnoty, postoje, praktická etika (4. - 5. ročník)
- Komunikace (dovednosti pro sdělování verbální i neverbální)

Výchova demokratického občana

- Občanská společnost a škola (spolupráce školy se správními orgány a instituce v obci)
- Občan, občanská společnost a stát (občan jako odpovědný člen společnosti, jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat)
- Formy participace občanů v politickém životě (demokratické volby)
- Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (principy demokracie, význam Ústavy jako základního zákona země)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy, naši sousedé v Evropě, zvyky a tradice národů Evropy)
- Objevujeme Evropu a svět (5. ročník)
- Jsme Evropané (5. ročník)

Multikulturní výchova

- Lidské vztahy (právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci, uplatňování principu slušného chování)
- kulturní difference (5. ročník)
- lidské vztahy (4. - 5. ročník)
- etnický původ (4. - 5. ročník)
- multikultura (5. ročník)
- princip sociálního smíru a solidarity (4. - 5. ročník)

Environmentální výchova

- Lidské aktivity a problémy životního prostředí (průmyslová revoluce)
- Vztah člověka k prostředí (ekologické problémy, prostředí a zdraví, rozmanitost vlivů prostředí na zdraví)
- ekosystémy (5. ročník)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky

Naše škola

- žáci se učí samostatně vyhledávat informace o regionu z dostupných zdrojů
- učí se začlenit svou obec do regionu
- učitel využívá exkurzí, návštěv muzeí a veřejných knihoven k probuzení zájmu žáků o minulost
- učitel rozvíjí u žáků jejich praktické poznávání místních a regionálních skutečností (s využitím map, obrazového materiálu, exkurzí...)

Kompetence k řešení problému

- vytváříme problémové úlohy z praktického života a jejich praktické řešení (praktické činnosti a dovednosti)
- využíváme různé zdroje při vyhledávání informací pro řešení problému (knihovna, praxe, moderní technika, videoprojekce)
- zapojujeme celý kolektiv při řešení problému
- vedeme žáky k uvážlivému rozhodování (testy vědomostí, samostatná práce)
- žáci se učí rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti

Kompetence komunikativní

- učíme žáky obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat, ale i vyslechnout názory druhých (diskuze, komunikativní kruh)
- vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a ostatními
- podporujeme a vedeme žáky k vlastní četbě
- žáci se učí výstižně vyjádřit o krajině různých oblastí správnou terminologií

Kompetence sociální a personální

- používáme skupinovou práci
- učíme žáky pravidla chování a jejich respektování
- učíme žáky vyjádřit odmítavý postoj ke všemu, co narušuje dobré vztahy
- rozvíjíme v dětech zdravé sebevědomí (ledolamky)
- vedeme žáky k rasové toleranci, vnímat náboženské rozdíly
- sociální kompetence naplňujeme na školách v přírodě (pobyty v přírodě)

Kompetence občanské

- vedeme žáky k tomu, aby si sami stanovovali pravidla chování v třídním kolektivu
- učíme žáky orientovat se ve společenském dění
- učíme žáky zodpovědnosti, samostatnosti, být flexibilní
- seznamujeme žáky s prací zastupitelských orgánů výkonné a soudní moci
- klademe důraz na hry zaměřené ke stmelování kolektivu
- učíme chránit naše tradice, kulturní a historické dědictví
- učitel na příkladech významných postav našich dějin vede žáky k respektování názorů druhých lidí, k vytrvalosti, obětavosti...
- žáci jsou vedeni k úctě k předkům, k ochraně památek a tradic

Naše škola

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k samostatnosti (příprava pomůcek...)
- využíváme názorné ukázky
- vhodně motivujeme k práci
- učitel vede žáky k plánování úkolů a postupů
- učitel zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat

Kompetence digitální

- učíme žáky vyhledávat informace na internetu a ověřovat jejich pravdivost
- využíváme výuková videa, online mapy a cvičení
- vedeme žáky ke zpracování referátů ve Wordu
- klademe důraz na dodržování bezpečnosti při práci s internetem
- učíme žáky zpracovávat plakáty v online aplikacích
- na jednotlivá témata vytváříme myšlenkové mapy
- vedeme žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací
- vedeme žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, např. zařazováním relaxačních chvil

Mezipředmětové vztahy

Český jazyk

- porozumění čtenému (4. - 5. ročník)
- vyhledávání informací – encyklopedie, časopisy...(4. - 5. ročník)
- zápisy do sešitů (4. - 5. ročník)
- hymna (5. ročník)
- psaní velkých písmen (4. - 5. ročník)

Anglický jazyk

- život v anglicky mluvících zemích (5. ročník)

Matematika

- slovní úlohy – cestování (4. - 5. ročník)

Výtvarná výchova

- mapa (4. - 5. ročník)

Přírodověda

- podnebné pásy (5. ročník)
- dopravní výchova (4. - 5. ročník)

Hudební výchova

- hymna (4. - 5. ročník)

Naše škola

Vlastivěda

Ročník: 4.

Časová dotace týdně: 2 hodiny

Výstupy RVP ZV	Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata Poznámky
ČJS-5-1-01 Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu.	Určí a vysvětlí polohu svého bydliště vzhledem ke krajině a státu.	Místo, kde žijeme Domov – orientace v místě bydliště Škola – bezpečná cesta do školy; riziková místa a situace Obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce, význačné budovy, dopravní síť. Okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie	OSV – Rozvoj schopností poznávání Český jazyk – zápisy do sešitů
ČJS-5-1-02 Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě.	Orientuje se na mapě podle světových stran.	Určování světových stran	
ČJS-5-1-03 Rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy.	Objasní vysvětlivky a grafiku mapy, seznamuje se s druhy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách ČR. Čte jednoduchou historickou mapu, náčrt a seznamuje se s počátečními historickými událostmi naší země.	Mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, grafika, vysvětlivky	EVO – Lidské aktivity a problémy životního prostředí Český jazyk – porozumění čtenému, vyhledávání informací, pravopis (psaní velkých písmen) Výtvarná výchova - mapa

Naše škola

ČJS-5-1-06 Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce. Rozpozná symboly našeho státu a jejich význam.	Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce. Rozpozná symboly našeho státu a jejich význam.	Naše vlast Domov, krajina, národ. Základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva. Státní symboly.	VDO – Formy participace občanů v politickém životě VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Hudební výchova – hymna
ČJS-5-1-04 Vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam.	Sleduje a porovnává osídlení, hospodářství a kulturu. Posoudí jednoduše a srozumitelně jejich význam z hlediska přírodního, historického.	Regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR	
ČJS-5-1-05 Porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích.	Zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích.	Cestování	Matematika – slovní úlohy (cestování)
ČJS-5-2-01 Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě).	Vyjádří na základě vlastních zkušeností vztahy mezi lidmi, postavení jedince v rodině, role členů rodiny. Vysvětluje příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkci rodiny. Zná svá práva a povinnosti žáka školy. Upevňuje si znalosti v dopravní výchově.	Lidé kolem nás Rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny Práce fyzická a duševní, zaměstnání Soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie, Dopravní výchova	OSV – Poznávání lidí VDO – občanská společnost a škola Hudební výchova – hymna Člověk a příroda – dopravní výchova
ČJS-5-2-02 Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat.	Prohlubuje si poznatky o mezilidských vztazích a vzájemné komunikaci. Seznamuje se s významnými sociálními problémy a nesnášenlivostí mezi lidmi a vyjadřuje a obhajuje svůj názor. Seznamuje se s demokratickými principy a diskutuje o nich. Učí se vyjadřovat a obhajovat svůj	Mezilidské vztahy Chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emočnosti. Rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům Lidská práva a povinnosti Právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti	MKV – Lidské vztahy MKV – Etnický původ OSV – Seberegulace a sebeorganizace OSV – Mezilidské vztahy

ČJS-5-2-03 Orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a kontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy.	názor. Seznamuje se s listinou základních práv a svobod. Upevňuje si vědomosti o základních lidských právech. Rozpozná protiprávní jednání. Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy. Odmítne nepřijemnou nebo rizikovou komunikaci v digitálním světě Na příkladu rozliší jednání v souladu s pravidly a jednání porušující pravidla v digitálním světě	žáků školy Soužití lidí – komunikace v digitálním světě (např. SMS) Chování lidí – uvědomění si rizikové situace v online prostředí	
ČJS-5-3-01 Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy.	Rozlišuje základní formy vlastnictví; používá peníze v běžných situacích. Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy.	Vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné Hmotný a nehmotný majetek Vlastnictví – autorská práva Lidé a čas Orientace v čase a časový řád, letopočet	MKV – Princip sociálního smíru a solidarity OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika VDO – občan, občanská společnost a stát
ČJS-5-3-02 Využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti. ČJS-5-3-03 Srovnává a hodnotí na	Rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti a regionu. Seznamuje se s pověstmi, bájemi a	Významné události našich dějin Regionální památky Báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast a rodný kraj Současnost a minulost v našem životě –	

Naše škola

vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik.	mýty. Využívá regionálních bájí, mýtů a pověstí k rozšíření svých vědomostí. Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v hlavních dějinných obdobích.	proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny	
---	---	--	--

Vlastivěda

Ročník: 5.

Časová dotace týdně: 2 hodiny

Výstupy RVP ZV	Výstupy ŠVP	Učivo	Průřezová témata Poznámky
ČJS-5-1-01 Určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu. ČJS-5-1-04 Vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického.	Rozšiřuje si historické znalosti o místě bydliště a širším okolí. Shromažďuje a využívá poznatky z kronik, archivů a muzeí. Utrídí a začlení nabyté vědomosti do jednotlivých historických etap. Objevuje dějinné souvislosti regionu a vlasti.	Místo, kde žijeme Obec – poloha v krajině Okolní krajina (místní oblast, region) – vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí	OSV – Rozvoj schopností poznávání Český jazyk – porozumění čtenému, vyhledávání informací, pravopis (psaní velkých písmen) Český jazyk – zápisy do sešitů
ČJS-5-1-02 Určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě.	Zařadí umístění ČR z hlediska zeměpisného (svět, Evropa). Třídí poznatky o přírodních podmínkách v Evropě získané z dostupných materiálů.	Regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU.	EGS – Evropa a svět nás zajímá EGS – Objevujeme Evropu a svět EGS – Jsme v Evropě
ČJS-5-1-03 Rozlišuje mezi nácty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy.	Dokáže vysvětlit grafiku map a používá vysvětlivky. Vyčte z map základní údaje evropských zemí. Shromažďuje poznatky o EU, využívá médií.	Zemský povrch a jeho tvary, vodstvo, rostlinstvo a živočišné Mapy obecně zeměpisné a tematické	EVO – Lidské aktivity a problémy životního prostředí Člověk a příroda – podnebné pásy
ČJS-5-1-05 Porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích.	Zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest. Porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i jiných zemích.	Cestování	Výtvarná výchova – mapa Matematika – slovní úlohy (cestování)
ČJS-5-1-06 Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce,	Rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly	Naše vlast – základy státního zřízení a politického systému ČR,	VDO – Formy participace občanů v politickém životě

symboly našeho státu a jejich význam.	našeho státu a jejich význam.	státní správa a samospráva	VDO – Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování Český jazyk – hymna Hudební výchova - hymna
ČJS-5-2-01 Vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě).	Uvědomuje si funkci rodiny. Zná svá práva a povinnosti žáka školy. Seznamuje se se svými právy a povinnosti v dopravní výchově.	Lidé kolem nás Rodina, chování lidí – život a funkce rodiny, práce fyzické a duševní. Zaměstnání Soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie. Dopravní výchova	OSV – Poznávání lidí VDO – občanská společnost a škola Člověk a příroda – dopravní výchova
ČJS-5-2-02 Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat	Posuzuje mezilidské vztahy a vzájemnou komunikaci na základě vlastních zkušeností. Posuzuje významné sociální problémy a problematiku nesnášenlivosti mezi lidmi, uvede příklady a diskutuje o nich. Vyjadřuje a obhajuje svůj názor. Seznamuje se s listinou základních práv a svobod. Upevňuje si vědomosti o základních lidských právech. Seznamuje se s demokratickými principy a diskutuje o nich. Rozpozná protiprávní jednání. Rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy. Pojmenuje rozdíly v komunikaci ve fyzickém a digitálním světě Uvede na příkladu rozdíly mezi reálnou a digitální identitou	Mezilidské vztahy Chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování. Ohleduplnost, etické zásady. Zvládání vlastní emočnosti. Rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům Lidská práva a povinnosti Právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte. Práva a povinnosti žáků školy. Soužití lidí – komunikace v digitálním světě, digitální identita Chování lidí – předcházení konfliktům situacím v online prostředí Osobní bezpečí – ochrana osobních údajů, digitální stopa	MKV – Kulturní difference MKV – Lidské vztahy MKV – Etnický původ OSV – Seberegulace a sebeorganizace OSV – Mezilidské vztahy

	Uvede příklad informace, která může poškozovat druhou osobu Uvede, které údaje o sobě může zveřejnit a své tvrzení zdůvodní Vyhledá svou digitální stopu a porovná ji s jinou digitální stopou (např. známé osobnosti, spolužáka) Uvědomuje si, že zveřejněné informace lze jen obtížně odstranit		
ČJS-5-2-03 Orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vrátet dluhy.	Rozlišuje základní formy vlastnictví; používá peníze v běžných situacích.	Vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné. Hmotný a nehmotný majetek. Příjmy a výdaje domácnosti. Hotovostní a bezhotovostní forma peněz. Způsoby placení. Banka jako správce peněz. Úspory, půjčky	VDO – Občan, občanská společnost a stát MLK – Princip sociálního smíru a solidarity OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika
ČJS-5-3-01 Pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy. ČJS-5-3-02 Využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti. ČJS-5-3-03 Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik.	Orientuje se bezpečně v časové přímce. Zařadí zjištěné údaje historicky správně a vyvozuje souvislosti mezi jednotlivými ději. Upevňuje si již získané znalosti o způsobu života našich předků na našem území v hlavních dějinných obdobích a rozšiřuje si je. Seznamuje se bájemi, mýty a pověstmi v rámci regionu i vlasti. Rozeznává současně a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti a regionu. Srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v hlavních dějinných obdobích.	Lidé a čas Orientace v čase a časový řád Současnost a minulost v našem životě – dějiny jako časový sled událostí Významné události našich dějin Regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost Báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj Současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života Státní svátky a významné dny	

Doporučené metody:

- slovní
 - monologické (popis, vyprávění, vysvětlení)
 - dialogické (rozhovor, beseda, dramatizace)
 - metody práce s učebnicí, knihou, internetem
- názorně demonstrační
- praktické činnosti
- práce s textem
- práce s mapou, atlasem
- samostatné práce žáků
- motivační
- problémové
- sdělovací
- didaktické hry
- kontroly, hodnocení a klasifikace

Formy

- vyučovací hodina
- práce ve skupině
- vycházka
- exkurze
- beseda s kronikářkou obce
- film
- poslech pověstí MHS
- dramatizace pověstí

Nástroje a pomůcky

- výukový software, knihy, encyklopedie, internet
- VHS, DVD, CD
- meotar
- dataprojektor
- nástěnné obrazy, mapy
- mapa okresu Břeclav
- atlas světa
- globus

Projekty

celoroční

- Čtvero ročních období – tradice, zvyky, výzdoba školy

týdenní

- Tvořivý podzim
- Jarní barevný týden
- Týden zdraví a bezpečnosti – Ochrana člověka za mimořádných událostí, Zdravé zuby,

Dopravní výchova-Besip

jednodenní

- Jaro je tu – 21. března
 - Škola naruby – 28. března
 - Aktuální témata v závislosti na tematickém zaměření školního roku
- tradiční rituály každodenního života školy
- Povídaní – povídání v kruhu

Naše škola

- Narozeninový rituál ve třídě
- Rádio Čtyřlístek – vyhlásování akcí, blahopřání
- Pravidelné i mimořádné setkávání u školního zvonu – zhodnocení školního týdne, projektů, výsledků soutěží

Soutěže

- výtvarné
- literární – příspěvky s vlastivědnou tematikou
- vědomostní – „Kdo jsem“ – uhádni panovníka

Pozn.: Jedná se o doporučené metody, formy, nástroje, pomůcky a projekty, které učitelé využívají podle svého uvážení (vzájemné dohody), vzhledem k potřebám konkrétních žáků a vzhledem ke konkrétním výukovým situacím.

Očekávané výstupy (z RVP ZV) na konci 2. období

Místo, kde žijeme

Žák:

ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu

ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě

ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí

ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického

ČJS-5-1-05 zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích

ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam

Minimální doporučená úroveň pro úpravu očekávaných výstupů v PO:

Žák:

ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje

ČJS-5-1-01p ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany

ČJS-5-1-02p řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě

ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě

ČJS-5-1-04p uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí

ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest

ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky

Lidé kolem nás

Žák:

ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)

ČJS-5-2-02 rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení

ČJS-5-2-03 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy

Naše škola

ČJS-5-2-04 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy

ČJS-5-2-05 poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci PO:

Žák:

ČJS-5-2-01p ČJS-5-2-02p dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě)

ČJS-5-2-03p rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých

ČJS-5-2-03p uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy

ČJS-5-2-04p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze

ČJS-5-2-04p porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz

ČJS-5-2-04p sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů

Lidé a čas

Žák:

ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy

ČJS-5-3-02 využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek

ČJS-5-3-03 rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik

ČJS-5-3-04 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik

ČJS-5-3-05 objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů

Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci PO:

Žák:

ČJS-5-3-03p ČJS-5-3-04p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách

ČJS-5-3-03p ČJS-5-3-04p uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji

ČJS-5-3-03p ČJS-5-3-04p vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště